

تشنج ناشی از تب، شایع ترین نوع تشنج

یکی از شایع ترین انواع تشنج در کودکان تشنج ناشی از تب است. مغز کودکان در فاصله بین ۶ ماهگی تا ۵ سالگی به این دلیل که برای تحمل گرما هنوز آمادگی ندارد در اثر تب یا گرمای بسیار زیاد دچار اختلال در تخلیه بارهای الکتریکی شده و کودک تشنج می کند. تشنجات ناشی از تب به طور معمول در پسرها بیشتر از دخترها اتفاق می افتد. در تمام کودکان احتمال وقوع این تشنج وجود دارد اما کودکانی که دچار اختلال رشد یا ضایعه سیستم عصبی هستند برای تشنج ناشی از تب استعداد بیشتری دارند.

تشنج ناشی از تب در چه حالتی خطرناک است؟

آزمایشات نشان داده اند که تشنج ناشی از تب اگر کمتر از ۱۵ دقیقه به طول بیانجامد منجر به هیچ ضایعه مغزی نمی شود. ولی اگر زمان تشنج از ۳۰ دقیقه بیشتر باشد یا در ۲۴ ساعت چند تشنج پیاپی صورت گیرد در آن صورت احتمال آسیب مغزی وجود دارد.

دلایل بروز تب در کودکان

تب ناشی از عفونت، تب در زمان دندان درآوردن، تب ناشی از لباس پوشیدن زیادی، تب به دنبال واکنش‌های

اقدامات اولیه برای پایین آوردن تب کودک

قبل از این که به اقدامات لازم برای پایین آوردن تب اشاره کنیم

اکیداً توصیه می شود که با مشاهده تب در کودکان زیر ۳ ماه در اولین فرصت فرزندتان را نزد پزشک ببرید.

در اثر بالا رفتن حرارت، کودک شما دچار کمبود آب در بدنش خواهد شد از این رو بهتر است دفعات شیر دهی را افزایش دهید یا اگر کودک شما شیرخوار نیست از آب، شیر پاستوریزه یا مایعات دیگر به او بنوشانید تا کمبود آب بدن او را جبران کند. لباس های کودکان را کم کنید و لباس نخی و آزاد به او بپوشانید و تا حد ممکن دمای بدن او را پایین بیاورید. زمانی که کودک شما به همراه تب علامت دیگری مثل بی حالی، اسهال، بی اشتها... ندارد لازم نیست او را نزد پزشک ببرید و برای پایین آوردن تب او بسته به سنش از استامینوفن یا ایبوپروفن استفاده کنید و تا ۲۴ ساعت روال درمان را ادامه دهید تا تب او قطع شود و اگر بعد از ۲۴ ساعت تب کودک قطع نشد آن موقع می توانید به پزشک مراجعه کنید تا دلیل تب را بررسی کرده و درمان مناسب را آغاز نماید.

همچنین می توانید کودک را تشویق به استراحت کرده و او را با آب ولرم بشویید تا تب او سریع تر قطع شود. این نکته بسیار مهم است که به هیچ عنوان برای پاشویه از آب سرد استفاده نکنید زیرا ممکن است کودک دچار لرز شود.

نکته مهم: به هیچ عنوان برای پاشویه کردن از الکل در آب استفاده نکنید زیرا الکل از طریق پوست به بدن کودک راه یافته و سلامتی او را به خطر می اندازد و احتمال تشنج را تا حد زیادی بالا می برد و مشکلات تنفسی برای وی به وجود می آورد.

در کودکان بالای ۳ ماه برای پایین آوردن تب می توانید از قطره استامینوفن استفاده کنید. برای پایین آوردن تب در کودکان ۶ ماه به بالاتر از شربت ایبوپروفن هم می توانید استفاده نمایید. همچنین در زمانی که علیرغم استفاده از استامینوفن بعد از یک ساعت تب کودک قطع نشد به درمان دارویی دیگر برای پایین آوردن تب فرزندتان نیاز است.

از دادن ایبوپروفن به کودکان زیر ۶ ماه جداً خودداری نمایید. باید از قطره استامینوفن برای پایین آوردن تب در آن ها استفاده نمود.

در زمان وقوع تشنج چه کاری انجام دهیم

اگر کودک دچار تشنج شد در اولین قدم آرام باشید و آرامستان را حفظ کنید.

کودک را در یک بستر یا بر روی زمین بخوابانید

کودک را به صورت خوابیده به پهلوئی راست قرار دهید و یک بازوی او را زیر سرش قرار دهید تا ترشحات از دهانش خارج شده و موجب خفگی کودک نشود.

اطراف کودک را خلوت کنید، اجسام تیز را از او دور کنید و او را از لبه بلندی دور کنید.

لباس های تنگ یا زیورآلات را از گردن او باز نمایید تا راحت تر نفس بکشد.

به رنگ صورت کودک نگاه کنید تا بتوانید تنفس او را کنترل کنید و از صحت تنفس او مطمئن شوید. راه های تنفسی برای کودک باید باز باشد اما باز کردن دهان قفل شده توصیه نمی شود.

خودمراقبتی در

تشنج ناشی از تب

بهداشت و درمان صنعت نفت بوشهر و خارگ

آموزش و پژوهش

آموزش سلامت بیمار

تهیه کننده: عصمت پناهیان (کارشناس پرستاری)

تأیید کننده: خانم دکتر شیده اوصیاء

(فوق تخصص گوارش کودکان)

منبع: کتاب بیماری‌های کودکان، نلسون

بازنگری: آذرماه ۱۴۰۳

آذرماه ۱۴۰۱

ویراستار: م. روشنی‌پور

کودکان با سابقه تشنج ممکن است با یک تب خفیف، گرمای شدید محیط، کم خوابی، فشار روحی، خستگی فیزیکی شدید، مصرف بعضی داروها (مثل تئوفیلین)، قندخون پایین یا نورهای شدید دچار عود تشنج شوند. حتماً کودکان را از این موارد محافظت کنید.

از دادن آسپرین به کودک خود جداً پرهیز نمایید .

اگر همزمان با مصرف داروی تب بر از داروهای سرماخوردگی برای کودکان استفاده می‌کنید بهتر است بروشور آنها را بخوانید تا فاقد ترکیبات تب‌بر باشند و از دادن داروهای تب‌بر دیگر همراه با استامینوفن و ایبوپروفن جداً اجتناب نمایید

قبل از این که تب کودک به حد خطر برسد از او مراقبت کنید، اگر در خانواده‌تان فردی را با سابقه تشنج ناشی از تب داشته‌اید نسبت به تب کودکان حساس‌تر باشید، به راحتی از کنار کودکی که تب کرده دور نشوید و علت تب را پیدا کنید. همیشه پیشگیری بهتر از درمان است.

نشانه‌هایی که به همراه تب ظاهر می‌شوند و باید آنها را جدی گرفت:

زمانی که کودکان تب دارد باید رفتارهای او را زیر نظر بگیرید و اگر یکی از نشانه‌های زیر را در فرزند دلبندتان دیدید حتماً او را به اورژانس ببرید تا زیر نظر پزشک اقدامات لازم صورت بگیرد:

- کودکی که تب دارد و دچار بی‌حالی و کسلی است

- تبی که در کودک موجب رنگ پریدگی و بی‌حالی او شود

- بی‌میلی به غذا که همراه تب در کودکان ظاهر می‌شود

- سرخ شدن صورت کودک زمانی که تب دارد

آیا تشنج ناشی از تب سبب ایجاد دیگر مشکلات هم می‌شود؟
اگر نگران این هستید که فرزندتان بعد از تشنج ناشی از تب دچار مشکلات یادگیری شود یا به مغز او آسیب برسد باید بدانید تشنج ناشی از تب باعث آسیب به مغز نمی‌شود و یادگیری کودک را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد و این چیزی شبیه به صرع نیست. زمانی که کودک شما دو یا سه بار در اثر تب تشنج کند، دلیلی برای این نیست که کودک شما صرع داشته باشد.

تشنج در کودکان و آنچه والدین باید بدانند:

هر گاه کودک شما به علت سرماخوردگی یا هر عفونت دیگری دچار تب شدید شد بهتر است سعی کنید با استفاده منظم از داروهای ضد تب (استامینوفن) و پاشویه با آب ولرم، تب کودک را کاهش دهید اما از بروز تب وحشت نکنید. تب لزوماً با تشنج همراه نخواهد بود. برای کاهش تب کودک استفاده از آسپرین یا آمپول‌های تب‌بر توصیه نمی‌شود. کودک را برای بررسی علت تب نزد پزشک ببرید. اگر کودک شما سابقه تب و تشنج دارد با نظر پزشک در زمان تب شدید علاوه بر استامینوفن و پاشویه کردن کودک، از داروی ضد تشنج به مقداری که پزشک دستور داده استفاده کنید تا از تشنج کودک پیشگیری شود.

کودک شما تا زمانی که پزشک دستور دهد باید داروی ضد تشنج استفاده کند. هیچ گاه دارو را خودسرانه قطع نکنید یا مقدار آن را کاهش ندهید. کودکان مبتلا به صرع باید همواره مراقبت شوند اما به خاطر داشته باشید که فعالیت جسمی این کودکان نباید به گونه‌ای غیر ضروری محدود شود. در زمان انجام کارهایی که با خطر سقوط یا غرق شدن همراهند و خصوصاً شنا، از نزدیک مراقب کودکان باشید.

در صورت بروز تشنج، در صورتی که حمله تشنجی طی ۲-۱ دقیقه خود به خود متوقف نشد کودک را به بیمارستان برسانید.